

D E C I Z I E

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul :

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic

Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru,

examinînd recursul declarat de avocatul Tatiana Iovu în interesele lui Mihai Ghimpu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavlicenco Vitalia împotriva lui Mihai Ghimpu cu privire la obligarea de a dezminți informația defăimătoare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalia Pavlicenco și reprezentantul său Filipp Druță, casată hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 05 februarie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 17 iunie 2014 Pavlicenco Vitalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihai Ghimpu cu privire la obligarea de a dezminți informația defăimătoare.

În motivarea acțiunii reclamanta Pavlicenco Vitalia a invocat că în cadrul ediției din 5 februarie 2014 a emisiunii „Fabrika” de la Publika TV, pîrîtul Mihai Ghimpu a răspîndit, cu bună știință, afirmații mincinoase care o defăimează. Menționează că între minutele 35:45 - 36:00 ale emisiunii, pîrîtul a făcut referințe directe la persoana sa, spunînd că ar fi fost angajată și a lucrat, în perioada sovietică, la ATEM, pentru că ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”, în română – „Comitetul Securității de Stat al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste”), avînd o instituție afiliată în RSSM – „Comitetul Securității de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești”.

Indică că a expediat pîrîtului Mihai Ghimpu cererea prealabilă, însă în termenul legal nu a primit nici un răspuns.

Consideră că prin informația răspîndită de pîrît i-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională, or informația în cauză cumulează condițiile cerute de lege:

- a) este falsă, deoarece ea nu a activat niciodată în rândurile KGB;

b) este defăimătoare, deoarece se aduc învinuri false de apartenență la o instituție ce a comis represiuni în masă (KGB), a comis crime împotriva umanității, adică infracțiuni deosebit de grave, pentru care regimul totalitar comunist din RSSM a fost de repetate ori condamnat de către Parlamentul RM, prin Legea nr.1225 din 08.12.1992, Hotărârea Parlamentului nr.1226 din 08.12.1992 și Hotărârea Parlamentului nr.191 din 12.08.2012;

c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Astfel, califică afirmațiile făcute în emisiune la adresa sa drept defăimare și calomniere.

Susține că, prin această informație defăimătoare i-a fost cauzat un prejudiciu moral și psihologic, de imagine în calitate sa de fost demnitar public - a fost aleasă de două ori deputat în Parlamentul Republicii Moldova și în calitate de președinte al Partidului Național Liberal, care este un partid corect, condus de persoane neșantajabile, inclusiv neșantajabilă fiind persoana ei.

Consideră reclamanta că aceasta reduce posibilitățile de creștere a sprijinului pentru partid și echipa de conducere, împiedică aderarea noilor membri și prejudiciază procesul de colectare a donațiilor necesare acțiunilor desfășurate de PNL.

În susținerea faptului că relatările făcute de Mihai Ghimpu sunt false și aduc atingere vieții sale private, onoarei și demnității, reclamanta face trimitere la hotărârea judecătorească irevocabilă nr. 2-6004/13 din 10.12.2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, prin care instanța a constatat: „Reieșind din răspunsurile Serviciului Informații și Securitate cât și a Procuraturii Generale, instanța concluzionează că în privința Vitaliei Pavlicenco a fost răspîndită o informație neveridică care nu corespunde realității, deoarece ultima nu a colaborat niciodată cu Comitetul Securității al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și nici cu Comitetul Securității de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, KGB (Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti), inclusiv în calitate de informator, colaborator, rezident, ofițer de securitate sau în orice altă calitate”. Instanța a hotărât: „Se constată faptul răspîndirii informației ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dacă autorul nu este cunoscut, precum și faptul că Vitalia Pavlicenco nu a colaborat niciodată cu Comitetul Securității al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și nici cu Comitetul Securității de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”), inclusiv în calitate de informator, colaborator, rezident, ofițer de securitate sau în orice altă calitate”.

Prin urmare, reclamanta Vitalia Pavlicenco solicită obligarea pîrîtului Mihai Ghimpu de a dezminți informația defăimătoare și anume: dezmințirea afirmațiilor că ea ar fi fost angajată și a lucrat, în perioada sovietică, la ATEM, pentru că ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti” /КГБ „Комитет Государственной Безопасности”) în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul cînd hotărârea va deveni definitivă.

Prin cererea din 13.08.2014, reprezentantul reclamantei Vitalia Pavlicenco, avocatul Filipp Druța, a concretizat pretenția, solicitînd să fie obligat pîrîtul Mihai Ghimpu să dezmință informația defăimătoare și anume a afirmațiilor că Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”) în perioada sovietică, cînd reclamanta a fost angajată și a lucrat la ATEM, colaborarea cu KGB chipurile fiind condiția de angajare la ATEM, în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul cînd hotărîrea va deveni definitivă (f.d. 24).

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 februarie 2015 acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 06 februarie 2015 Vitalia Pavlicenco, prin intermediul avocatului stagiar Filipp Druța, a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii apelate și emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Pavlicenco Vitalia și reprezentantul său – avocatul Filipp Druța, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 februarie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea a fost admisă, cu obligarea lui Mihai Ghimpu să dezmință informația defăimătoare și anume că Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”) în perioada sovietică cînd aceasta a fost angajată și a lucrat la ATEM, colaborarea cu KGB chipurile fiind condiția de angajare la ATEM, în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul cînd hotărîrea va deveni definitivă, prin fraza exactă: „Eu, Mihai Ghimpu, declar, în legătură cu afirmațiile făcute de mine pe 5 februarie 2014 la Publika TV, că Vitalia Pavlicenco nu a avut nici o afiliere cu KGB”.

La 16 februarie 2016 avocatul Tatiana Iovu în interesele lui Mihai Ghimpu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data de 16 februarie 2016 se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel, casînd hotărîrea primei instanțe, a examinat cauza în mod subiectiv și imparțial, încălcînd procesul de deliberare și contrar prevederilor legale a dat apreciere eronată unor circumstanțe, care nu au fost examinate și cercetate în mod corespunzător în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, încălcînd astfel principiul contradictorialității. Totodată, instanța de

apel a examinat cauza, interpretînd eronat și excesiv afirmațiile reclamantei, fără a indica concret care anume informații sunt recunoscute defăimătoare pentru onoarea, demnitatea și reputația ei.

Susține recurentul că la data de 13.08.2014, intimata și-a concretizat pretenția, și anume solicitînd ca să fie obligat pîrîtului Mihai Ghimpu să dezmință informația defăimătoare și anume a afirmațiilor că Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvenoi Bezopasnosti”) în perioada sovietică, cînd reclamanta a fost angajată și a lucrat la ATEM, colaborarea KGB chipurile fiind condiția de angajare la ATEM, în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul cînd hotărîrea va deveni definitivă.

Respectiv, în limita cerințelor înaintate, circumstanțelor de fapt și de drept și probelor administrare în cadrul examinării cauzei instanța de fond a pronunțat hotărîrea din data de 05.02.2015.

Ulterior, la data de 23.11.2015, la etapa examinării cauzei în ordine de apel, intimata a depus cerere privind precizarea pretențiilor, solicitînd suplimentar: „a-l obliga pe Mihai Ghimpu să facă următoarea declarație, la același post de televiziune-Publika TV, la emisiunea „Fabrika”, emisiune care începe la ora 21.30: „Eu, Mihai Ghimpu, declar, în legătură cu afirmațiile făcute de mine pe 5 februarie 2014 la Publika TV, că Vitalia Pavlicenco nu a avut nici o afiliere cu KGB”.

Menționează în acest sens recurentul că concretizarea cerinței în cauză, intimata a făcut-o după ce instanța de apel a intrat în deliberare în ședința din data de 28.10.2015, și reluînd dezbaterile judiciare, a menționat că intimata urmează să precizeze cerințele din cererea de chemare în judecată.

Conform art. 240 alin. 2) și 3) CPC dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii sau cercetarea suplimentară a unor probe, instanța judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea pricinii în fond, instanța audiază din nou susținerile orale ale participanților la proces. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Prin urmare, instanța de apel era în drept să reia dezbaterile judiciare doar pentru clarificarea unor noi circumstanțe importante și pentru cercetarea suplimentară a unor probe.

Or, în opinai recurentului, reluarea dezbaterilor judiciare pentru precizarea cerințelor ca urmare a deliberării este contrară prevederii legale, fiind încălcat principiul imparțialității, dar și principiul egalității părților într-un proces, fapt care a dus la prejudicierea unui proces echitabil garantat de art. 6 alin. 1) al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Prin prisma prevederilor art. 240 alin. 3) CPC, delibirînd instanța era obligată să se expună în limitele pretențiilor înaintate de reclamant, adică în limitele cerințelor formulate în cererea de chemare în judecată pînă la finalizarea dezbaterilor judiciare.

Menționează recurentul că la acest aspect este eronată motivarea instanței precum că conform art. 166 alin. 6 CPC această cerere este o concretizare a textului din cererea de apel, dar nu din acțiune, ori o cerință neinvocată.

Contrar art. 241 alin. (5) CPC, instanța de apel nu a indicat cu maximă claritate motivele pe care își bazează soluția adoptată.

Astfel, instanța a reținut în mod eronat argumentele invocate de intimată, constatînd că în dialogul de la emisiunea Fabrika dintre moderatoare și pîrîtul Mihai Ghimpu, în dependență de modul de expunere și accentele puse, ultimul a demonstrat intenția de a defăima numele reclamantei Vitalia Pavlicenco. Recurentul susține că acest dialog nu a constituit obiect al litigiului și nici nu a fost audiat în ședința de judecată la examinarea cauzei în ordine de apel. Prin urmare, instanța a dat o apreciere unilaterală, fără a cerceta înregistrarea în ședință de judecată și fără a asculta poziția tuturor părților litigiului, fapt ce contravine unui proces echitabil. Cu atît mai mult, constatarea instanței precum că „ultimul a demonstrat intenția de a defăima nu are” suport legal, or în cadrul unor litigii civile persoana nu poartă răspundere pentru intenție. Pentru apariția răspunderii civile este necesar un fapt juridic, precum și legătura causală dintre acesta și consecințele survenite.

De fapt, Curtea de Apel, reținînd dialogul dintre moderatoare și Mihai Ghimpu, precum, a dat o apreciere subiectivă și eronată acestor circumstanțe, făcînd constatări bazate pe presupuneri, intepretări de mimică, ton și emoții.

La fel, susține că instanța de apel nu a constatat care anume afirmații ale recurentului sînt defăimătoare și nu corespund realității. În motivarea deciziei instanța de apel indică unele exprimări, care nu au fost pronunțate de recurent, fiind scoase din contextul informațiilor și afirmațiilor declarate de însuși intimată sau persoanele indicate de ea în cererea suplimentară din 23.11.2015, precum că ar fi perceput că „Pavlicenco ar fi avut afiliere/conexiune cu KGB”. Or, potrivit înregistrării emisiunii „Fabrika” din 05.02.2014 de la postul de televiziune Publika TV astfel de declarații Mihai Ghimpu nu a făcut. Prin urmare, instanța de apel în mod nejustificat a pus în sarcina recurentului anumite afirmații nedeclarate de el și care nu se încadrează în cele menționate în cadrul ediției din 5 februarie 2014 a emisiunii „Fabrika” de la Publika TV, între minutele 35:52-36.11. Conținutul afirmațiilor lui Mihai Ghimpu este cu totul altul decît cel perceput de instanța de apel în motivarea deciziei sale.

Astfel, instanța de apel în mod ilegal 1-a obligat pe Mihai Ghimpu să dezmință informația expusă în dispozitivul deciziei, fără a stabili prin prisma prevederii legale susmenționate, dacă afirmațiile recurentului sînt false sau defăimătoare și dacă recurentul a făcut afirmațiile la care a fost obligat să le dezmință.

Recurentul optează pentru ideea că intimata nu a adus dovezi care să confirme că recurentul ar fi declarat că Vitalia Pavlicenco a avut colaborare sau afiliere cu KGB și nici nu a probat că afirmațiile lui Mihai Ghimpui în cadrul ediției din 5 februarie 2014

a emisiunii „Fabrika” de la Publika TV, între minutele 35.52-36.11 sînt false și defăimătoare, fapt omis de către instanța de apel.

Instanța de apel, solicitîndu-i recurentului să dovedească veridicitatea declarațiilor sale, a admis o ingerință neproportională în dreptul la libertatea de exprimare. Or, cele afirmate de Mihai Ghimpii nu erau lipsite de fundament, avînd în vedere că intimata recunoaște că, întradevăr a activat în cadrul ATFM și nu neagă faptul că această agenție făcea parte din aparatul propagandistic al URSS sub denumirea de ITAR TASS.

Informația expusă de Mihai Ghimpu în cadrul emisiunii nu are nimic comun cu onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei, deoarece dînsul nu a făcut nici o afirmație concretă că dna Vitalia Pavlicenco a colaborat/afiliat cu KGB-ul. Prin urmare concluziile instanței de apel sunt tendențioase și abuzive, iar informația expusă de recurent este interpretată eronat.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Materialele dosarului atestă că reclamanta invocă că Mihai Ghimpu în cadrul ediției din 5 februarie 2014 a emisiunii „Fabrika” de la Publika TV, între minutele 35:52 - 36:00 ale emisiunii, ar fi răspîndit cu bună știință informații defăimătoare, făcînd referire la faptul că Vitalia Pavlicenco în perioada sovietică a fost angajată la ATEM, pentru că ar fi avut o legătură sau o colaborare cu KGB.

Reclamanta Vitalia Pavlicenco a evaluat afirmațiile făcute în emisiune la adresa sa drept defăimare și calomniere, invocînd răspîndirea premeditată a unor informații false, ce lezează onoarea, demnitatea și reputația persoanei, deoarece i-a adus și învinuri privind apartenența sau colaborarea cu o instituție ce a comis represii în masă (KGB), crime împotriva umanității, adică infracțiuni deosebit de grave, pentru care regimul totalitar comunist din RSSM și organele sale represive au fost, de repetate ori, condamnate de către Parlamentul Republicii Moldova, prin Legea nr.1225 din 08.12.1992, Hotărîrea Parlamentului nr.1226 din 08.12.1992, și prin Hotărîrea Parlamentului nr.191 din 12.08.2012.

Astfel, Pavlicenco Vitalia s-a adresat cu acțiunea împotriva lui Mihai Ghimpu cu privire la obligarea de a dezminți informația defăimătoare și anume: dezmințirea afirmațiilor că Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”) în perioada sovietică cînd aceasta a fost angajată și a lucrat la ATEM, colaborarea cu KGB chipurile fiind condiția de angajare

la ATEM, în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul când hotărîrea va deveni definitivă.

Prima instanță, judecînd pricina, a respins acțiunea, menționînd că în cadrul examinării pricinii nu s-a constatat că Mihai Ghimpu a afirmat că reclamanta Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB-ul.

Instanța de apel, însă, prin decizia din 25 noiembrie 2015 a casat hotărîrea primei instanțe și a emis o hotărîre nouă prin care acțiunea a fost admisă, cu obligarea lui Mihai Ghimpu să dezmință informația defăimătoare și anume că Vitalia Pavlicenco ar fi avut legături sau o colaborare cu KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”) în perioada sovietică când aceasta a fost angajată și a lucrat la ATEM, colaborarea cu KGB chipurile fiind condiția de angajare la ATEM, în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV în termen de 15 zile de la momentul când hotărîrea va deveni definitivă, prin fraza exactă: „Eu, Mihai Ghimpu, declar, în legătură cu afirmațiile făcute de mine pe 5 februarie 2014 la Publika TV, că Vitalia Pavlicenco nu a avut nici o afiliere cu KGB”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind eronate concluziile instanței de apel din următoarele considerente.

Conform art. 16 Cod civil, orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Instanța de recurs reține că la examinarea cauzelor civile intentate în ordinea art. 16 Cod civil, instanțele judecătorești urmează să verifice dacă informațiile ce constituie obiect al dezmințirii au fost răspîndite, dacă ele cu adevărat ponegrec onoarea, demnitatea și reputația profesională, dacă au fost răspîndite de către pârât și dacă nu corespund realității.

Totodată, în opinia instanței de recurs în cazul examinării unor astfel de litigii trebuie să se asigure echilibrul între dreptul la apărarea onoarei demnității și reputației profesionale, pe de o parte, și apărarea altor drepturi garantate de Constituție și celelalte acte normative cum ar fi dreptul la libera exprimare, la gîndire, la informație, pe de altă parte.

Art. 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950 garantează apărarea libertății de exprimare și statuează că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Articolul 19 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966 prevede că nimeni nu trebuie să aibă ceva de suferit din pricina opiniilor sale. Orice persoană are dreptul la libera exprimare.

La examinarea acțiunii privind dezmințirea informațiilor care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională, sarcina probațiunii revine atât reclamantului, cât și pârîtului.

Conform art.24 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: pârîtul a răspîndit informația; informația îl vizează și este defăimătoare; informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Conform alin.(2) al aceluiași articol, pârîtul trebuie să dovedească următoarele: informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; informația răspîndită este de interes public.

Cu referire la faptul dacă informația prezentată de Mihai Ghimpu în cadrul emisiunii „Fabrika” de la Publika TV din 05.02.2014 este cea care a fost indicată în acțiune, precum și dacă aceasta este una defăimătoare în raport cu reclamanta Vitalia Pavlicenco, instanța de recurs reține următoarele.

După cum atestă materialele pricinii și anume înregistrarea video a emisiunii „Fabrika” de la postul de televiziune Publika TV din data de 05 februarie 2014 cu participarea invitatului Mihai Ghimpu, acesta a menționat în cadrul emisiunii între minutele 35:45 – 36:11 că : „Pavlicenco nu este exemplu societății noastre, ea a lucrat la ATEM -ITAR TASS. La ATEM nu lucra nici unul fără acceptul KGB-ului. Și cînd l-am întrebat eu pe șeful ATEM-ului : „Putea să ajungă cineva la ATEM să lucreze traducător, măturător, nu contează, fără acceptul KGB-ului, știți ce mi-a spus?- Mihail este băiat deștept (Михай, ты же умный парень...)”.

În opinia instanței de recurs, prin afirmațiile lui Mihai Ghimpu în cadrul emisiunii acesta nu a relatat opiniei publice despre apartenența, legătura sau colaborarea Vitaliei Pavlicenco cu KGB-ul. După cum se atestă, pârîtul doar a indicat că era nevoie de acceptul KGB-ului, pentru a accede într-o funcție în cadrul ATEM-ului. Însă, careva afirmații concrete referitor la faptul că reclamanta ar fi avut legături cu KGB-ul sau ar fi colaborat, pârîtul nu a enunțat. Declarațiile lui Mihai Ghimpu sunt doar opinii și concluzii, fără a face o constatare faptică ca un lucru dovedit și fără a învinui o concret pe Vitalia Pavlicenco. Or, faptul că în perioada sovietică nimeni nu putea acceda la funcții de răspundere, inclusiv și în calitatea de angajat al aparatului propagandistic al URSS fără a fi verificați de către organele KGB-ului, este un lucru cunoscut și nu trebuie demonstrat. Controlul partidului și ale organelor securității statului asupra societății în perioada sovietică era absolut.

Cazul Lingens a fost dezvoltat de CEDO în cazurile Oberschlick vs Austria și Schwabe vs Austria, unde Curtea a reiterat că acolo unde o judecată de valoare se bazează pe fapte, ea nu trebuie considerată defăimătoare, atîta timp cît faptele sunt rezonabil de exacte și comunicate cu bună credință și cît judecata de valoare nu are intenția de a conduce la o concluzie falsă, chiar dacă aceasta este posibilă.

Jurisprudența CEDO relevă că poate fi probată materialitatea faptelor, pe când judecata de valoare nu necesită demonstrare exactității lor, mai mult, a pretinde o astfel de demonstrație înseamnă a aduce atingere însăși libertății de opinie, element fundamental al dreptului garantat de art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale.

Astfel, urmează să se țină cont de specificul noțiunii de „judecată de valoare”, care înseamnă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privința unor evenimente, circumstanțe, etc., veridicitatea cărora este imposibil de a demonstra. Or, faptul că la angajarea în instituțiile statale persoanele arau verificate/acceptate de către organele reprezentative ale regimului totalitar sunt fapte unanim cunoscute.

La acest segment, instanța menționează că limitele criticii admisibile în adresa personalităților publice sau organismelor guvernamentale sunt mai largi decât cele în adresa persoanelor particulare. Astfel, omul politic se expune inevitabil și conștient unui control atent al faptelor și gesturilor sale atât din partea ziariștilor, cât și din partea masei de cetățeni, în consecință, trebuie să arate o toleranță mai mare.

Totodată, reclamanta, contrar prevederilor. 118 CPC și art. 24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nu a probat că Mihai Ghimpu ar fi afirmat că dînsa a avut legături sau colaborare cu KGB-ul.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că în motivarea deciziei sale instanța de apel a indicat unele exprimări, care nu au fost pronunțate de către Mihai Ghimpu, precum că „Pavlicenco ar fi avut afiliere/conexiune cu KGB”, or, potrivit înregistrării video a emisiunii „Fabrika” din 05 februarie 2014 de la postul Publica TV între minutele 35:54-36:00 astfel de declarații Mihai Ghimpu nu a făcut.

Prin urmare, instanța de apel în mod nejustificat a pus în sarcina recurentului anumite afirmații nedeclarate de el și care nu se regăsesc în cadrul ediției din 05 februarie 2014 a emisiunii „Fabrika” de la postul Publika TV, între minutele 35:52-36:11. Astfel, instanța de apel, în mod ilegal l-a obligat pe Mihai Ghimpu să dezmintă informația expusă în dispozitivul deciziei, în condițiile în care dînsuș nu a făcut afirmații la care a fost obligat să le dezmintă.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs consideră justă aprecierea primei instanțe, precum că afirmațiile lui Mihai Ghimpu în cadrul emisiunii „Fabrika” de la postul de televiziune Publika TV nu pot constitui o defăimare la adresa Vitaliei Pavlicenco sau calomniere, și just a fost respinsă acțiunea în sensul invocat.

Nu pot fi reținute argumentele reclamantei aduse în susținerea faptului că relatările făcute de Mihai Ghimpu sunt false și aduc atingere vieții sale private, onoarei și demnității, referindu-se la hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10.12.2013 prin care instanța a constatat faptul răspîndirii informației ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, dacă autorul nu este cunoscut, precum și faptul că Vitalia Pavlicenco nu a colaborat niciodată cu Comitetul Securității al

Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și nici cu Comitetul Securității de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, KGB („Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti”), inclusiv în calitate de informator, colaborator, rezident, ofițer de securitate sau în orice altă calitate”. Instanța de recurs consideră că hotărârea judecătorească menționată nu poate constitui drept suport al acțiunii, în condițiile în care s-a stabilit că Mihai Ghimpu în cadrul emisiunii Fabrica de la Publika TV din 05.02.2014 nu a declarat precum că Vitalia Pavliceno ar fi avut o colaborare cu KGB-ul, afirmațiile lui cuprinzând doar faptul că aceasta lucrat în cadrul ATEM-ului, iar în cadrul ATEM-ului nu lucra nimeni fără acceptul KGB-ului.

Ca urmare a celor menționate, în conexiunea celor relatate, se atestă temeinicia recursului declarat și ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Tatiana Iovu în interesele lui Mihai Ghimpu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavlicenco Vitalia împotriva lui Mihai Ghimpu cu privire la obligarea de a dezminți informația defăimătoare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru